มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ
Occupational Standard and Professional Qualifications

สาขาวิชาชีพอนุรักษ์งานศิลปหัตถกรรมและงานพื้นบ้าน
สาขาการแสดงศิลปะไทยและวัฒนธรรมสร้างสรรค์ อาชีพนักแสดงหมอลำ

จัดทำโดย สถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน)

1. ชื่อมาตรฐานอาชีพ

สาขาวิชาชีพอนุรักษ์งานศิลปหัตถกรรมและงานพื้นบ้าน สาขาการแสดงศิลปะไทยและวัฒนธรรมสร้างสรรค์ อาชีพนักแสดงหมอลำ

2. ประวัติการปรับปรุงมาตรฐาน

N/A

3. ทะเบียนอ้างอิง (Imprint)

N/A

4. ข้อมูลเบื้องต้น

หมอลำในฐานะศิลปะการแสดงพื้นบ้านของภาคอีสานนั้น ได้รับการสนับสนุนอย่างต่อเนื่องจากทั้งภาครัฐและภาคเอกชน มีการส่งเสริมในเชิงนโยบายและโครงการต่าง ๆ ตลอดจนการจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับหมอลำในหลายระดับ ตั้งแต่ระดับชุมชนไปจนถึงระดับชาติ
สะท้อนให้เห็นถึงการยอมรับในคุณค่าทางวัฒนธรรมและศักยภาพเชิงเศรษฐกิจของหมอลำในสังคมไทย

คุณลักษณะของการแสดงหมอลำในฐานะมรดกทางวัฒนธรรมของประเทศไทยมีความซับซ้อนและลึกซึ้ง ทั้งในด้านโครงสร้างศิลปะ ดนตรี ภาษา วรรณกรรมพื้นบ้าน การเคลื่อนไหวร่างกาย การเล่าเรื่อง ตลอดจนความเชื่อและจิตวิญญาณของชุมชน ทักษะเหล่านี้ต้องอาศัยการฝึกฝนอย่างยาวนานและการสืบทอดผ่านรุ่นต่อรุ่น จึงควรได้รับการพิจารณาและกำหนดมาตรฐานอาชีพให้สอดคล้องกับบริบททางวัฒนธรรมท้องถิ่น
โดยมีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมการสืบทอดและต่อยอดสู่การเป็นมาตรฐานวิชาชีพ

มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ ในสาขาวิชาชีพอนุรักษ์งานศิลปหัตถกรรมและงานพื้นบ้าน สาขาการแสดงศิลปะไทยและวัฒนธรรมสร้างสรรค์ อาชีพนักแสดงหมอลำ จึงมุ่งส่งเสริมให้กลุ่มอาชีพนักแสดงหมอลำมีมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของนักแสดง ผู้ประกอบการ ตลอดจนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุก ๆ ระดับในวิชาชีพ มีความเหมาะสมกับบริบทประเทศไทย และเป็นที่ยอมรับทั้งในประเทศและระดับสากล
โดยกำหนดระดับมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพของอาชีพนักแสดงหมอลำไว้ 8 ระดับ ดังนี้

ระดับ 1 หมอลำฝึกหัด หมายถึง ผู้ที่มีทักษะเบื้องต้น สามารถร้องจังหวะง่าย ๆ ได้

ระดับ 2 หมอลำพื้นฐาน หมายถึง ผู้ที่มีทักษะพื้นฐาน ร้องเพลงลูกทุ่งหมอลำมีทักษะการใช้เสียงในทำนองต่างๆ ถูกที่ ถูกจังหวะ

ระดับ 3 หมอลำใหม่ หมายถึง เรียนรู้พื้นฐานการลำ เช่น เสียงลำ การเอื้อน การขึ้นกลอนยังไม่สามารถลำสดหรือลำโต้ตอบได้คล่อง อาจเริ่มแสดงในงานเล็ก ๆ หรือในสถานศึกษา

ระดับ 4 หมอลำน้อย หมายถึง ผู้ที่มีทักษะการร้องหมอลำเป็นอย่างดี สามารถแสดงเป็นตัวรองได้

ระดับ 5 หมอลำใหญ่ หมายถึง หมอลำแนวหน้า ที่ได้รับความนิยม มีทักษะการแสดงเป็นอย่างดี สามารแสดงเป็นตัวเอกได้

ระดับ 6 หมอลำชั้นครู หมายถึง หมอลำที่มีทักษะหมอลำเป็นอย่างดี มีเทคนิคการลำและฟ้อนในแบบเฉพาะตัว สามารถผูกกลอนหมอลำได้ และสามารถถ่ายทอดการร้องให้กับผู้อื่นได้

ระดับ 7 หมอลำครูภูมิปัญญาหมายถึง ผู้ที่สามารถจัดการ และ ควบคุมภาพรวมของเวทีแสดง หัวหน้าคณะ / สมาคม มีผลงานบันทึกเสียง แผ่นเสียง เทป หรือการแสดงถ่ายทอดออกสื่อเป็นครูผู้ถ่ายทอดได้

ระดับ 8 ปราชญ์หมอลำ หมายถึง ผู้ที่สามารถสร้างนวัตกรรม องค์ความรู้ ออกแบบท่า เป็นผู้สร้างนวัตกรรมใหม่ในหมอลำ มีศูนย์การเรียนรู้ / ศูนย์ครูภูมิปัญญาพื้นบ้าน / เจ้าของสำนัก / หัวหน้าคณะ /มีผลงานบันทึกเสียง แผ่นเสียง เทป หรือการแสดงถ่ายทอดออกสื่อ เป็นแรงบันดาลใจให้หมอลำรุ่นหลัง ได้รับรางวัลเชิดชูเกียรติ / ได้รับการยอมรับทั้งในระดับชาติ เช่น ครูภูมิปัญญา
แนวทางในการพัฒนามาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพของอาชีพหมอลำในประเทศไทย จึงให้ความสำคัญกับการประยุกต์แนวคิดจากการพัฒนามาตรฐานวิชาชีพสู่การรักษาอัตลักษณ์และคุณค่าทางวัฒนธรรมการแสดงพื้นบ้าน เพิ่มพูนความรู้ความสามารถให้กับนักแสดงอย่างเป็นระบบ และรองรับการสืบทอดศิลปะวัฒนธรรมอย่างยั่งยืน เพื่อให้การจัดทำมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพฯ อาชีพนักแสดงหมอลำในครั้งนี้
นอกจากจะเป็นการพัฒนาและยกระดับสมรรถนะในการประกอบอาชีพของบุคลากรในสาขาวิชาชีพอนุรักษ์งานศิลปหัตถกรรมและงานพื้นบ้าน สาขาการแสดงศิลปะไทยและวัฒนธรรมสร้างสรรค์ อาชีพนักแสดงหมอลำให้มีสมรรถนะตามมาตรฐานอาชีพ สร้างโอกาสในการรับรองคุณวุฒิวิชาชีพ ยังเป็นการสร้างเครือข่ายจัดทำ พัฒนา และเผยแพร่มาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพ ให้ระบบคุณวุฒิวิชาชีพ และมาตรฐานอาชีพเป็นที่รับรู้ และยอมรับในทุกภาคส่วน เพื่อเป็นประโยชน์ในการยกระดับมาตรฐานบุคลากรให้มีสมรรถนะ โดยผ่านการรับรองจากสถาบันคุณวุฒิวิชาชีพ (องค์การมหาชน) เพื่อเป็นการสร้างโอกาสในการจ้างงาน และเป็นการกำหนดค่าตอบแทนที่ตรงกับความสามารถได้มากขึ้น และสอดคล้องกับการจ้างงานในปัจจุบัน

5. ประวัติการปรับปรุงมาตรฐานในแต่ละครั้ง

N/A

6. ครั้งที่

N/A

7. คุณวุฒิวิชาชีพที่ครอบคลุม (Professional Qualifications included)

สาขาวิชาชีพอนุรักษ์งานศิลปหัตถกรรมและงานพื้นบ้าน

สาขาการแสดงศิลปะไทยและวัฒนธรรมสร้างสรรค์

อาชีพนักแสดงหมอลำ ระดับ 6

8. คุณวุฒิวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง (Related Professional Qualifications)

N/A

9. หน่วยสมรรถนะทั้งหมดในมาตรฐานอาชีพ (List of All Units of Competence within this Occupational Standards)

รหัสหน่วยสมรรถนะ	**เนื้อหา**
L601	ผูกกลอนลำ
L602	ประยุกต์ใช้เทคนิคฟ้อนเพื่อสร้างสรรค์การแสดง
L603	ประยุกต์ใช้ทำนองลำเพื่อสร้างสรรค์การแสดง

10. ระดับคุณวุฒิ

10.1 สาขาวิชาชีพอนุรักษ์งานศิลปหัตถกรรมและงานพื้นบ้าน สาขาการแสดงศิลปะไทยและวัฒนธรรมสร้างสรรค์ อาชีพนักแสดงหมอลำ ระดับ 6

คุณลักษณะของผลการเรียนรู้ (Characteristics of Outcomes)

ผู้ที่ได้รับการรับรองคุณวุฒิวิชาชีพ อาชีพนักแสดงหมอลำ ระดับ 6 นี้ ต้องมีความสามารถในการผูกกลอนตามสถานการณ์และเนื้อหาเรื่องราวที่กำหนด ผูกกลอนเชื่อมต่อได้อย่างเหมาะสม ออกแบบลีลาท่าฟ้อนและแสดงตามบทบาท แสดงท่าฟ้อนที่สอดคล้องกับกลอนลำที่กำหนด เลือกใช้ทำนองและคำเสริมคำสร้อยในกลอนลำที่กำหนด ลำตามทำนองลำที่เลือกมาประยุกต์ได้

การเลื่อนระดับคุณวุฒิวิชาชีพ (Qualification Pathways)

ผู้ที่จะเข้าสู่คุณวุฒิวิชาชีพต้องมีคุณสมบัติดังนี้
- เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ด้านการแสดงหมอลำ หรืออาชีพที่เกี่ยวข้อง
- ผู้ที่จะได้รับคุณวุฒิวิชาชีพ อาชีพนักแสดงหมอลำ ระดับ 6 ต้องผ่านการประเมินหน่วยสมรรถนะ 3 หน่วยสมรรถนะ ตามที่กำหนด

หลักเกณฑ์การต่ออายุหนังสือรับรองมาตรฐานอาชีพ

N/A

กลุ่มบุคคลในอาชีพ (Target Group)

บุคคลในกลุ่มสาขาสาขาวิชาชีพอนุรักษ์งานศิลปหัตถกรรมและงานพื้นบ้าน สาขาการแสดงศิลปะไทยและวัฒนธรรมสร้างสรรค์ อาชีพนักแสดงหมอลำ

หน่วยสมรรถนะ (หน่วยสมรรถนะทั้งหมดของคุณวุฒิวิชาชีพนี้)

L601 ผูกกลอนลำ
L602 ประยุกต์ใช้เทคนิคฟ้อนเพื่อสร้างสรรค์การแสดง
L603 ประยุกต์ใช้ทำนองลำเพื่อสร้างสรรค์การแสดง

ตารางแผนผังแสดงหน้าที่

1. ตารางแสดงหน้าที่ 1

ประกาศใช้ ณ

ตาราง 1 : FUNCTIONAL MAP แสดง KEY PURPOSE , KEY ROLES , KEY FUNCTION

ความมุ่งหมายหลัก Key Purpose	บทบาทหลัก Key Roles		หน้าที่หลัก Key Function	
คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย	รหัส	คำอธิบาย
เพื่อสงวนรักษามรดกภูมิปัญญาพื้นบ้าน สืบทอดศิลปะการแสดง และวัฒนธรรมสร้างสรรค์ต่อยอดสู่มาตรฐานสากล	02	แสดงหมอลำเพื่อการอนุรักษ์ สืบทอด และสร้างสรรค์	021	แสดงหมอลำ

คำอธิบาย ตารางแผนผังแสดงหน้าที่เป็นแผนผังที่ใช้วิเคราะห์หน้าที่งานเพื่อให้ได้หน้าที่หลัก (Key Function)

2. ตารางแสดงหน้าที่ 1 (ต่อ)

ประกาศใช้ ณ

ตาราง 2 : FUNCTIONAL MAP แสดง KEY FUNCTION , UNIT OF COMPETENCE , ELEMENT OF COMPETENCE

หน้าที่หลัก Key Function		หน่วยสมรรถนะ Unit of Competence		หน่วยสมรรถนะย่อย Element of Competence	
รหัส	**คำอธิบาย**	**รหัส**	**คำอธิบาย**	**รหัส**	**คำอธิบาย**
021	แสดงหมอลำ	L601	ผูกกลอนลำ	L60101	ผูกกลอนตามสถานการณ์และเนื้อหาเรื่องราวที่กำหนดได้
				L60102	ผูกกลอนเพื่อเชื่อมโยงกับเนื้อหาและเสียงทำนอง
		L602	ประยุกต์ใช้เทคนิคฟ้อนเพื่อสร้างสรรค์การแสดง	L60201	ออกแบบสร้างสรรค์ลีลาท่าฟ้อนและแสดงท่าฟ้อนตามการตีความบทบาท
				L60202	แสดงท่าฟ้อนที่สอดคล้องกับเนื้อหาและจังหวะของบทกลอนลำที่ได้รับ เพื่อสื่อสารอารมณ์
		L603	ประยุกต์ใช้ทำนองลำเพื่อสร้างสรรค์การแสดง	L60301	เลือกทำนองและการใช้คำเสริมคำสร้อยในบทกลอนลำที่ได้รับ
				L60302	ถ่ายทอดกลอนลำได้ตามท่วงทำนองที่เลือกและประยุกต์ใช้

คำอธิบาย

ตารางแผนผังแสดงหน้าที่ (ต่อ) เป็นแผนผังที่ใช้วิเคราะห์หน้าที่งานหลังจากได้หน้าที่หลัก (Key Function) เพื่อให้ได้ หน่วยสมรรถนะ (Unit of Competence) และหน่วยสมรรถนะย่อย (Element of Competence)

1. รหัสหน่วยสมรรถนะ L601

2. ชื่อหน่วยสมรรถนะ ผูกกลอนลำ

3. ทบทวนครั้งที่ N/A

4. สร้างใหม่ ☑ **ปรับปรุง** ☐

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

หน่วยสมรรถนะนี้ประกอบไปด้วยความรู้และทักษะในการผูกกลอนตามสถานการณ์และเนื้อหาเรื่องราวที่กำหนดในประเภทของหมอลำที่ต้องแสดงของหมอลำกลอน หรือหมอลำหมู่ เช่น สถานการณ์งานวันเกิด งานแต่งงาน งานเกษียณ งานขึ้นบ้านใหม่ งานทำบุญอุทิศส่วนบุญส่วนกุศล งานฉลองสมณศักดิ์ของพระสงฆ์ งานศพ หรือบทบาทต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ โดยสามารถผูกกลอนเชื่อมต่อได้อย่างเหมาะสม

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☐	☐	☐	☑	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

นักแสดงหมอลำ

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

N/A

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

N/A

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
L60101 ผูกกลอนตามสถานการณ์และเนื้อหาเรื่องราวที่กำหนดได้	1. ผูกกลอนได้ตามสถานการณ์ในประเภทของหมอลำที่ต้องแสดง 2. ร้อยเรียงเนื้อหา และเชื่อมกลอนได้ตรงฉันทลักษณ์ในประเภทของหมอลำที่แสดง	การสาธิตการปฏิบัติงาน แฟ้มสะสมผลงาน
L60102 ผูกกลอนเพื่อเชื่อมโยงกับเนื้อหาและเสียงทำนอง	1. ผูกกลอนได้ลงทำนอง ลื่นไหล ไม่สะดุด 2. เชื่อมต่อเนื้อหาได้อย่างเหมาะสมลงตัว	การสาธิตการปฏิบัติงาน แฟ้มสะสมผลงาน

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

N/A

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) ความต้องการด้านทักษะ

1. ผูกกลอน ร้อยเรียงเนื้อหา และเชื่อมกลอนได้ตรงฉันทลักษณ์ได้ตามสถานการณ์ในประเภทของหมอลำที่ต้องแสดง
2. ผูกกลอนได้ลงทำนอง ลื่นไหล ไม่สะดุด และเชื่อมต่อเนื้อหาได้อย่างเหมาะสมลงตัว

(ข) ความต้องการด้านความรู้

เข้าใจเนื้อหา เรื่องราว ความหมาย และฉันทลักษณ์ของกลอนลำ

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

หลักฐานที่ต้องการจะกำหนดข้อแนะนำเกี่ยวกับการประเมิน และควรที่จะใช้ประกอบร่วมกันกับเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Performance Criteria) และทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

1. การแสดงที่นำเสนอผ่านภาพถ่าย VDO หรือสื่อ Social media ในรูปแบบต่าง ๆ
2. เกียรติบัตร วุฒิบัตรเกี่ยวกับการแสดงหมอลำ และ/หรือ
3. เอกสารรับรองและผลการประเมินจากบุคลากรหรือผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับสาขาอาชีพ

(ข) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

ใบผ่านการอบรมในหลักสูตรที่เกี่ยวกับการแสดงหมอลำ (ถ้ามี)

(ค) คำแนะนำในการประเมิน

ประเมินเกี่ยวกับการผูกกลอน

(ง) วิธีการประเมิน

1. สาธิตการปฏิบัติงาน
2. แฟ้มสะสมผลงาน

15. ขอบเขต (Range Statement)

ขอบเขตอธิบายถึงขอบเขตของการปฏิบัติงาน และสภาพแวดล้อมอื่น ๆ หรือสถานการณ์อื่น ๆ ที่มีผลกระทบต่อการทำงาน รวมถึงเครื่องมือ อุปกรณ์ เทคโนโลยี ทรัพยากรที่ใช้ หรือข้อกำหนดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(ก) คำแนะนำ

1. ผู้เข้ารับการประเมินจะต้องผูกกลอนตามสถานการณ์และเนื้อหาที่กำหนดในประเภทของหมอลำที่ต้องแสดงของหมอลำกลอน และ/หรือ หมอลำหมู่ เช่น สถานการณ์งานวันเกิด งานแต่งงาน งานเกษียณ งานขึ้นบ้านใหม่ งานทำบุญอุทิศส่วนบุญส่วนกุศล งานฉลองสมณศักดิ์ของพระสงฆ์ งานศพ หรือ บทบาทต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ โดยสามารถผูกกลอนเชื่อมต่อได้อย่างเหมาะสม
2. ผู้เข้ารับการประเมินจะต้องผูกกลอนเชื่อมต่อได้อย่างเหมาะสม

(ข) คำอธิบายรายละเอียด

ผู้เข้ารับการประเมินต้องผูกกลอนตามสถานการณ์และเนื้อหาเรื่องราวที่กำหนดได้ คือ ผูกกลอนได้ตามสถานการณ์ ร้อยเรียงเนื้อหาและเชื่อมกลอนได้ตรงฉันทลักษณ์ในประเภทของหมอลำที่ต้องแสดง ผูกกลอนเชื่อมต่อได้อย่างเหมาะสม คือ ผูกกลอนได้ลงทำนอง ลื่นไหล ไม่สะดุด เชื่อมต่อเนื้อหาได้อย่างเหมาะสมลงตัว

(ค) เครื่องมืออุปกรณ์และวัสดุที่จำเป็น

1. องค์กรที่มีหน้าที่รับรองสมรรถนะของบุคคลตามมาตรฐานอาชีพ CB จะต้องเตรียมเครื่องเสียง และ หมอแคนไว้ให้
2. ผู้เข้ารับการประเมินจะต้องแต่งกายด้วยชุดที่มีความสุภาพเหมาะสมกับการแสดง และต้องเตรียมแคนมาด้วย ในกรณีที่มีการแสดงในสถานการณ์ที่มีปฏิสัมพันธ์ ผู้เข้ารับประเมินจะต้องจัดเตรียมนักแสดงร่วมที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องระหว่างปฏิบัติการทดสอบสมรรถนะดังกล่าวมาเอง

16. หน่วยสมรรถนะร่วม (ถ้ามี)

N/A

17. อุตสาหกรรมร่วม/กลุ่มอาชีพร่วม (ถ้ามี)

N/A

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

พิจารณาหลักฐานจากแฟ้มสะสมผลงานที่เป็นเอกสารรับรองผลงาน
รับรองความรู้ความสามารถที่ผ่านมาก่อนหน้าและให้ประเมินสมรรถนะของผู้เข้ารับการประเมินด้วยเครื่องมือประเมินความรู้และทักษะให้ครอบคลุมเกณฑ์การปฏิบัติงาน ทักษะและความรู้ที่ต้องการของหน่วยสมรรถนะนี้

1. รหัสหน่วยสมรรถนะ L602

2. ชื่อหน่วยสมรรถนะ ประยุกต์ใช้เทคนิคฟ้อนเพื่อสร้างสรรค์การแสดง

3. ทบทวนครั้งที่ N/A

4. สร้างใหม่ ☑ **ปรับปรุง** ☐

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

หน่วยสมรรถนะนี้ประกอบไปด้วยความรู้และทักษะในการออกแบบลีลาท่าฟ้อนและแสดงตามบทบาทและเหตุการณ์ หรือ
แสดงท่าฟ้อนที่สอดคล้องกับกลอนลำในสถานการณ์ที่กำหนด เช่น สถานการณ์งานวันเกิด งานแต่งงาน งานเกษียณ งานขึ้นบ้านใหม่ งานทำบุญอุทิศส่วนบุญส่วนกุศล งานฉลองสมณศักดิ์ของพระสงฆ์ งานศพ เป็นต้น

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☐	☐	☐	☑	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

นักแสดงหมอลำ

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

N/A

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

N/A

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
L60201 ออกแบบสร้างสรรค์ลีลาท่าฟ้อน และแสดงท่าฟ้อนตามการตีความบทบาท	1. แสดงออกทางลีลาที่ถูกต้องตามทำนองและจังหวะตามวาดลำที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว 2. แสดงออกตามบทบาทที่ตีความตามทำนองและจังหวะตามวาดลำ ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว	การสาธิตการปฏิบัติงาน แฟ้มสะสมผลงาน
L60202 แสดงท่าฟ้อนที่สอดคล้องกับเนื้อหาและจังหวะของบทกลอนลำที่ได้รับ เพื่อสื่อสารอารมณ์	1. ฟ้อนได้เข้ากับจังหวะและทำนอง สอดคล้องกับเนื้อหากลอนลำที่กำหนดให้อย่างมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว 2. ใช้สีหน้า และสายตาสื่อสารอารมณ์ตามบทบาท และเนื้อหาของกลอนลำที่กำหนดให้อย่างมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว	การสาธิตการปฏิบัติงาน แฟ้มสะสมผลงาน

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

N/A

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) ความต้องการด้านทักษะ
1. ออกแบบลีลาท่าฟ้อนและแสดงตามบทบาทได้
2. แสดงท่าฟ้อนที่สอดคล้องกับกลอนลำที่กำหนด
(ข) ความต้องการด้านความรู้
เข้าใจจังหวะ ทำนอง ที่สอดคล้องกับบทบาท และเนื้อหากลอนลำ

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

หลักฐานที่ต้องการจะกำหนดข้อแนะนำเกี่ยวกับการประเมิน และควรที่จะใช้ประกอบร่วมกันกับเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Performance Criteria) และทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

1. การแสดงที่นำเสนอผ่านภาพถ่าย VDO หรือสื่อ Social media ในรูปแบบต่าง ๆ
2. เกียรติบัตร วุฒิบัตรเกี่ยวกับการแสดงหมอลำ และ/หรือ
3. เอกสารรับรองและผลการประเมินจากบุคลากรหรือผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับสาขาอาชีพ

(ข) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

1. ใบผ่านการอบรมในหลักสูตร ที่เกี่ยวกับการแสดงหมอลำ (ถ้ามี)

(ค) คำแนะนำในการประเมิน

ประเมินเกี่ยวกับการแสดงการฟ้อนด้วยเทคนิคการฟ้อน

(ง) วิธีการประเมิน

1. สาธิตการปฏิบัติงาน
2. แฟ้มสะสมผลงาน

15. ขอบเขต (Range Statement)

ขอบเขตอธิบายถึงขอบเขตของการปฏิบัติงาน และสภาพแวดล้อมอื่น ๆ หรือสถานการณ์อื่น ๆ ที่มีผลกระทบต่อการทำงาน รวมถึงเครื่องมือ อุปกรณ์ เทคโนโลยี ทรัพยากรที่ใช้ หรือข้อกำหนดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(ก) คำแนะนำ

1. ผู้เข้ารับการประเมินจะต้องออกแบบลีลาท่าฟ้อนตามบทบาท หรือ สอดคล้องกับกลอนลำในสถานการณ์ที่กำหนด เช่น สถานการณ์งานวันเกิด งานแต่งงาน งานเกษียณ งานขึ้นบ้านใหม่ งานทำบุญอุทิศส่วนบุญส่วนกุศล งานฉลองสมณศักดิ์ของพระสงฆ์ งานศพ เป็นต้น
2. ผู้เข้ารับการประเมินจะต้องแสดงท่าฟ้อนตามบทบาท หรือ สอดคล้องกับกลอนลำในสถานการณ์ที่กำหนด เช่น สถานการณ์งานวันเกิด งานแต่งงาน งานเกษียณ งานขึ้นบ้านใหม่ งานทำบุญอุทิศส่วนบุญส่วนกุศล งานฉลองสมณศักดิ์ของพระสงฆ์ งานศพ เป็นต้น

(ข) คำอธิบายรายละเอียด

ผู้เข้ารับการประเมินต้องแสดงการฟ้อนด้วยเทคนิคการฟ้อน โดย ออกแบบลีลาท่าฟ้อนและแสดงตามบทบาทได้ คือ
แสดงออกทางลีลาที่ถูกต้องตามทำนองและจังหวะตามวาดลำ ตามบทบาทที่ถูกต้องตามทำนองและจังหวะตามวาดลำที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว
แสดงท่าฟ้อนที่สอดคล้องกับกลอนลำที่กำหนด คือ ฟ้อนได้เข้ากับจังหวะและทำนอง สอดคล้องกับเนื้อหากลอนลำ ใช้สีหน้า และสายตาสื่อสารอารมณ์ตามบทบาท และเนื้อหาของกลอนลำที่กำหนดให้อย่างมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว

วาดลำ หมายถึง ทำนองลำซึ่งเกิดจากฉันทลักษณ์และเสียงสูงต่ำ สั้นยาว ของถ้อยคำที่ประกอบขึ้นเป็นบทกลอนที่เรียกว่ากลอนลำ

(ค) เครื่องมืออุปกรณ์และวัสดุที่จำเป็น

1. องค์กรที่มีหน้าที่รับรองสมรรถนะของบุคคลตามมาตรฐานอาชีพ CB จะต้องเตรียมเครื่องเสียง และ หมอแคนไว้ให้
2. ผู้เข้ารับการประเมินจะต้องแต่งกายด้วยชุดที่มีความสุภาพเหมาะสมกับการแสดง และต้องเตรียมแคนมาด้วย ในกรณีที่มีการแสดงในสถานการณ์ที่มีปฏิสัมพันธ์ ผู้เข้ารับประเมินจะต้องจัดเตรียมนักแสดงร่วมที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องระหว่างปฏิบัติการทดสอบสมรรถนะดังกล่าวมาเอง

16. หน่วยสมรรถนะร่วม (ถ้ามี)

N/A

17. อุตสาหกรรมร่วม/กลุ่มอาชีพร่วม (ถ้ามี)

N/A

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

พิจารณาหลักฐานจากแฟ้มสะสมผลงานที่เป็นเอกสารรับรองผลงาน
รับรองความรู้ความสามารถที่ผ่านมาก่อนหน้าและให้ประเมินสมรรถนะของผู้เข้ารับการประเมินด้วยเครื่องมือประเมินความรู้และทักษะให้ครอบคลุมเกณฑ์การปฏิบัติงาน ทักษะและความรู้ที่ต้องการของหน่วยสมรรถนะนี้

1. รหัสหน่วยสมรรถนะ L603

2. ชื่อหน่วยสมรรถนะ ประยุกต์ใช้ทำนองลำเพื่อสร้างสรรค์การแสดง

3. ทบทวนครั้งที่ N/A

4. สร้างใหม่ ☑ **ปรับปรุง** ☐

5. สำหรับชื่ออาชีพและรหัสอาชีพ (Occupational Classification)

6. คำอธิบายหน่วยสมรรถนะ (Description of Unit of Competency)

หน่วยสมรรถนะนี้ประกอบไปด้วยความรู้และทักษะในการเลือกใช้ทำนองที่กำหนด เช่น ทำนองลำทางสั้น ทำนองลำทางยาว ทำนองลำเต้ย ทำนองลำย่าว ทำนองลำเดิน ทำนองลำเต้ย เป็นต้น โดยสามารถเลือกคำเสริมคำสร้อยมาประยุกต์ใช้กับกลอนลำที่กำหนด

7. สำหรับระดับคุณวุฒิ

1	2	3	4	5	6	7	8
☐	☐	☐	☐	☐	☑	☐	☐

8. กลุ่มอาชีพ (Sector)

นักแสดงหมอลำ

9. ชื่ออาชีพและรหัสอาชีพอื่นที่หน่วยสมรรถนะนี้สามารถใช้ได้ (ถ้ามี)

N/A

10. ข้อกำหนดหรือกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง (Licensing or Regulation Related) (ถ้ามี)

N/A

11. สมรรถนะย่อยและเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Elements and Performance Criteria)

สมรรถนะย่อย (Element)	เกณฑ์ในการปฏิบัติงาน (Performance Criteria)	วิธีการประเมิน (Assessment)
L60301 เลือกทำนองและการใช้คำเสริมคำสร้อยในบทกลอนลำที่ได้รับ	1. เลือกทำนองมาใช้กับกลอนลำที่ได้รับอย่างไม่ติดขัด 2. ใช้คำเสริมและคำสร้อยในบทกลอนลำเป็นไปตามหลักของฉันทลักษณ์และสอดคล้องกับทำนอง	การสาธิตการปฏิบัติงาน แฟ้มสะสมผลงาน
L60302 ถ่ายทอดกลอนลำได้ตามท่วงทำนองที่เลือกและประยุกต์ใช้	1. ลำตามทำนองที่เลือกมาและถ่ายทอดได้ตามลักษณะแบบแผนของทำนองนั้น 2. ลำด้วยทำนองที่เลือกมาได้ตามกลอนลำที่ที่ได้รับ	การสาธิตการปฏิบัติงาน แฟ้มสะสมผลงาน

12. ความรู้และทักษะก่อนหน้าที่จำเป็น (Pre-requisite Skill & Knowledge)

N/A

13. ทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) ความต้องการด้านทักษะ

1. เลือกใช้ทำนองลำและคำเสริมคำสร้อยในกลอนลำที่กำหนดให้
2. ลำตามทำนองลำที่เลือกมาประยุกต์ได้

(ข) ความต้องการด้านความรู้

เข้าใจทำนองลำ เนื้อหา ฉันทลักษณ์ และคำเสริมคำสร้อย

14. หลักฐานที่ต้องการ (Evidence Guide)

หลักฐานที่ต้องการจะกำหนดข้อแนะนำเกี่ยวกับการประเมิน และควรที่จะใช้ประกอบร่วมกันกับเกณฑ์การปฏิบัติงาน (Performance Criteria) และทักษะและความรู้ที่ต้องการ (Required Skills and Knowledge)

(ก) หลักฐานการปฏิบัติงาน (Performance Evidence)

1. การแสดงที่นำเสนอผ่านภาพถ่าย VDO หรือสื่อ Social media ในรูปแบบต่าง ๆ
2. เกียรติบัตร วุฒิบัตรเกี่ยวกับการแสดงหมอลำ และ/หรือ
3. เอกสารรับรองและผลการประเมินจากบุคลากรหรือผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับสาขาอาชีพ

(ข) หลักฐานความรู้ (Knowledge Evidence)

1. ใบผ่านการอบรมในหลักสูตร ที่เกี่ยวกับการแสดงหมอลำ (ถ้ามี)

(ค) คำแนะนำในการประเมิน

ประเมินเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้ทำนองลำ

(ง) วิธีการประเมิน

1. สาธิตการปฏิบัติงาน
2. แฟ้มสะสมผลงาน

15. ขอบเขต (Range Statement)

ขอบเขตอธิบายถึงขอบเขตของการปฏิบัติงาน และสภาพแวดล้อมอื่น ๆ หรือสถานการณ์อื่น ๆ ที่มีผลกระทบต่อการทำงาน รวมถึงเครื่องมือ อุปกรณ์ เทคโนโลยี ทรัพยากรที่ใช้ หรือข้อกำหนดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

(ก) คำแนะนำ

1. ผู้เข้ารับการประเมินจะต้องเลือกใช้ทำนอง เช่น ทำนองลำทางสั้น ทำนองลำทางยาว ทำนองลำเต้ย ทำนองลำย่าว ทำนองลำเดิน ทำนองลำเต้ย เป็นต้น และคำเสริมคำสร้อยในกลอนลำที่กำหนดให้
2. ผู้เข้ารับการประเมินจะต้องลำตามทำนองลำที่เลือกมาประยุกต์ได้ เช่น ทำนองลำทางสั้น ทำนองลำทางยาว ทำนองลำเต้ย ทำนองลำย่าว ทำนองลำเดิน ทำนองลำเต้ย เป็นต้น

(ข) คำอธิบายรายละเอียด

ผู้เข้ารับการประเมินต้องประยุกต์ใช้ทำนองลำ โดยเลือกใช้ทำนองและคำเสริมคำสร้อยในกลอนลำที่กำหนดให้ คือ เลือกทำนองมาใช้กับกลอนลำที่กำหนดให้ได้อย่างเหมาะสม ใช้คำเสริมและคำสร้อยในกลอนลำที่กำหนดให้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมตามทำนองลำ ลำตามทำนองลำที่เลือกมาประยุกต์ได้ คือ ลำตามทำนองที่เลือกมาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ลำด้วยทำนองที่เลือกมาได้ตามกลอนลำที่กำหนดให้

(ค) เครื่องมืออุปกรณ์และวัสดุที่จำเป็น

1. องค์กรที่มีหน้าที่รับรองสมรรถนะของบุคคลตามมาตรฐานอาชีพ CB จะต้องเตรียมเครื่องเสียง และ หมอแคนไว้ให้
2. ผู้เข้ารับการประเมินจะต้องแต่งกายด้วยชุดที่มีความสุภาพเหมาะสมกับการแสดง และต้องเตรียมแคนมาด้วย ในกรณีที่มีการแสดงในสถานการณ์ที่มีปฏิสัมพันธ์ ผู้เข้ารับประเมินจะต้องจัดเตรียมนักแสดงร่วมที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องระหว่างปฏิบัติการทดสอบสมรรถนะดังกล่าวมาเอง

16. หน่วยสมรรถนะร่วม (ถ้ามี)

N/A

17. อุตสาหกรรมร่วม/กลุ่มอาชีพร่วม (ถ้ามี)

N/A

18. รายละเอียดกระบวนการและวิธีการประเมิน (Assessment Description and Procedure)

พิจารณาหลักฐานจากแฟ้มสะสมผลงานที่เป็นเอกสารรับรองผลงาน
รับรองความรู้ความสามารถที่ผ่านมาก่อนหน้าและให้ประเมินสมรรถนะของผู้เข้ารับการประเมินด้วยเครื่องมือประเมินความรู้และทักษะให้ครอบคลุมเกณฑ์การปฏิบัติงาน ทักษะและความรู้ที่ต้องการของหน่วยสมรรถนะนี้